

H. No. 3971
S. No. 2293

Republika a Pilimpinas
Kongreso a Pilimpinas
Metro Manila
Paganai a Regular a Session



[KOKOMAN A REPABLIKA NUMERO 9504]

KOKOMAN A PAGALIN NIYANA SECTIONS 22, 24, 34, 35, 51, AGO 79
O KOKOMAN A REPABLIKA A NUMERO 8424, MIYA-ALIN A
AYA KATAWIRON NA NATIONAL INTERNAL REVENUE CODE
SARAGON A 1997

*Inibayan o Senado ago Kalimodan a manga Deputado sa Pilimpinas
sa Congress miyatimo:*

SECTION 1. So Section 22 a Kokoman Repablika numero 8424 a
miya-alin a aya katawi ron na National Internal Revenue Code sa ragon a
1997, na miya-alin paroman mokit ko kiniomaniron sangkai a manga pariksa
maipos a subsection (FF) a giyai I kapangdii-ron:

“Section 22. Pariksa- Igira inosar sangkai a paksa:

“(A) x x x.

“x x x.

“(FF) x x x.

“(GG) So basa a “statutory minimum wage” na aya
mapmamanaaa niyan na Giyai sa inibutad a sokai o Regional

Tripartite Wage ago Productivity Board, a Kilaro o Bureau of Labor and Employment Statistics (BLES) a Department of Labor and Employment (DOLE).

“(HH) So kataro a “ minimum wage earner” na sii makatotompa ko pagagalubuk sa liyo ko gobierno a pumbayadan sa inibutad a kokoman a sokai (statutory minimum wage) odi na so gomagalabuk sa gobierno a aya sokai niyan na di malawan ko “ statutory minimum wage sii ko kuna ba kambasok a galubek a ron matatago.”

SEC. 2. Section 24(A) o Kokoman a Repablika Numero 8424 a miya alin aya katawi ron na “ National Internal Revenue Code o ragon 1997 na inomanan malin sa katii sa kabatiyaya on:

“SEC. 24. Bitikan ko Mbayadan a Buwis.-

“(A) Buwis a mbayadan o pitanggisa an a Filipino ago Pitunggisaan a Sarawang a Tao sa Pilimpinas.-

“(1) x x x

“x x x; ago

“(c) Makapantag ko sokat a kowaan sa buwis “ taxable income” a kilaro sa SECTION 31 angkai a Code (kokoman) liyo ko sokat a kowaan sa bowis a madada lum ko Subsections (B), (C) ago (D) angkai a Section a miyasokat ko saragon poon sa apiya antonaa a kawiyagan sa solud a Pilimpinas o pitanggisaan a sarawang a tao a mababaling sa Pilimpinas.

“(2) Mbayadan a Bowis ko sokat a kubayadan sa Bowis o pitanggisa a Filipino.- So mbayadan a bowis na aya kapagitonga on na maka ayon ko ago Misagit ko bowis a mbayadan a mokit sangkai a bitikan a inibutad:

“Da makalupas sa sapulonggibo(10,000)5%

“Sobra sapulonggibo (10,000) na da makalupas
Sa tulo pulonggibo (30,000) lima gatos + sapulo
ago porsento o lawan o
sapulonggibo

- “Sobra sa tulo pulonggibo (30,000) na di maka ... Dowanggibo ago lima
Lawan sa pito pulonggibo (70,000) gatos (2,500) + sapulo
Ago lima (15%) ko
Lawan o tulo
Pulonggibo (30,000)
- “Sobra pito pulonggibo (70,000) na di maka ... Walonggibo ago lima
Lawan sa magatos ago pat pulonggibo (140,000) .. (8,500) + dowo polo ka
Porsento (20%) o lawan
O pito pulonggibo
70,000)
- “Sobra sa magatos ago pat pulonggibo Dowo polo ago dowo
(140,000) na da kalawani sa dowo gatos ago nggibo ago lima gatos
Lima pulonggibo (250,000) (22,500) + dowo pulo
Ago lima ka porsento
(25%) so lawan o
Magatos ago pat pulo
Nggibo (140,000)
- “Sobra sa dowo gatos ago lima pulonggibo lima pulonggibo
(250,000) na da makalawan sa lima gatos (50,000) + tulo pulo
Nggibo (500,000) ka porsento (30%)
Lawan o dowo gatos
Ago lima pulonggibo
(250,000)
- “Sobra sa lima gatos nggibo (500,000) Magatos ago dowo polo
Ago limanggibo
(125,000) + tulo polo
Ago dowo ka porsento
(32%) ko lawan o lima
Gatos nggibo (500,000)

“Sii ko miyakabangon sa walai, so karoma a mama ago babai na sii madadalumko kokoman a Section 51 (D) sangkai na mbida a kapkwentaa ko sokat iran a dowo mokit ko kalao sokat iran a kowa-an sa bowis. Ogaid na o adun a sokat a di katundo i kirukon odi na sokat a miyakowa o anda kiran, na pumba giin kiran sa look para ko katundo-a ko mbayadan iran omani isa.

“Ogaid, Na so kadakulan a pusokayan sa inibutad a kala a sokai (minimum wage earner) a madadalum sa Section 22 (HH) angkai a kokoman na ku-libre ko bayad ko bowis sa sokat (tax income). Ogaid pun na so bayad sa holiday (bayad sa mala a gawii) bayad ko punggalubek igira miyalepas so oras a galebekan odi na mala a gawii, kanggalebek sa gawii ago bayad sa maregen a gawii (hazard pay) a

imbayad ko kadakelan a pagagalebuk (minimum wage earners) na ku-libre mambo ko bowis sa sokat. Ogaid na so kadakelan a sokai o manga pagagalebuk (minimum wage earners) a piyareksa sa Section 22 (HH) angkai a kokoman na ka-libre ko kabayad sa bowis ko sokat: Ogaid mambo, na so bayad sa mala gawii kanggelebek sobra ko oras, ago kanggalebek sa gugawii, bayad ko kapakala o sokai ago bayad ko galebek sa maregen a miyakowa o kalilid a pagagalebek na libre mambo ko bayad sa sokat a bowis.

“xxx.”

SEC.3. Section 34 (L) o Kokoman a Repablika Numero 8424 sa kiya alinaon a aya katawi ron na National Internal Revenue Code o ragon a 1997 na inalín sa katii so kabatiya aon:

“SEC. 34. So kalebat ko langon a Sokat- Liyo ko pumbayad sa bowis a sokat ko Galebek a personal mokit ko pagedelubek ago gugalebekan a kontrata a da Mapakai so kalebati ko sokai maka-ayon sangkai a Section liyo ko matatago ko Subsection (M) sii, na so kapagitonga ko bowis sa sokat madadalem sa Section 24 (A); 25(A); (B) ago (C); ago 28 (A) (I); na paliyogat angkai a kulabat ko langon a sokat:

“(A) Manga gasto,

“xxx

“(L) Da paliyigaten a kalilid a Pulubatan- Sambí o pulubatan a kupakai dalem o miyanga-oona a Subsections so sakatao a tao a kukowa-an sa bowis mokit sa Section 24, liyo ko sarowang a tao a di mababaling sa Pilimpinas na mapakay a piliin iyan bayadan so kalilid a pulubatan (standard deductions) a di makalampas sa pat polo ka porsento (40%) o langon a sokat iyan, o giyaya i betad. So puman so kompaniya a pakabayad sa bowis mokit ko Sections 27(A) ago 28(A)(1),na mapakay a piliin iyan mayad so kalilid a pulobaten a bowis (standard deduction) a di somobra ko pat polo ka porsento (40%) o langon o sokat iyan a madadalem ko Section 32 angkai a kokoman. Odi

ibanay o pumbayad sa bowis siiko kambayad iyan so pamikiran iyan a piliin so da paliogata a kalilid a pulubaten, na tiyarima a pinili iyan so manga pulubaten sangkai a miyaoma a Subsections. Giyangkai a kapili igira miyadalem ko kambayad a forma (return) na di kapakai a alina sii ko ragon a kambayad. Ogaid na so tao a patoton ago miyakapili ko da paliogaten a kalilid a pulupaten (optional standard deduction) na di on kitugul a ibugay niyan lakip o forma bowis (tax return) so manga karatas a kinanglan sangkai a kokoman. Ogaid pen na liyo ko igira ini-iyog o Komisyoner na so tao na katago iyan so manga records mipantag ko langon a sokat iyan odi na langon a itongan ko sokat iyan odi na giyang kaya Kompaniya na tago-on iyan so manga records kadadaleman ko langon a sokat iyan a piyareksa sa Section 32 angkai a kokoman sii ko kapapantagan a ragon a kabayad sa bowis, a mapakai a ipaliyogat o manga bitikan ago okit a miyakapoon ko Sekretari sa Finance, a ini rekomenda o Komisyoner.

“(M) x x x.-

“x x x.”

SEC. 4. Section 35(A) ago (B) o Kokoman a Repablika Numero 8424, sa kiya alin aon, na aya katawi ron na National Internal Revenue Code ko ragon a 1997, na inalin sa katii so kabatiyaaon:

“SEC. 35. Alawans (Sokat) o Sakatao a Tao a Di Kibayad sa Bowis angkoto a Pembayad.-

“So Kalangkap Iyan.- Makapantag ko kiyareksa ko bowis a madadalem sa Section 24 (A) angkai a Kokoman na inisogot a matundo so kala o di kabayadan o omani sakatao (personal exemption) a mamanik sa limo polo nggibo a perak (50,000) omani isa.

“Makapantag ko ana karoma niyan a sakatao kiran bo i ana sokat iyan na Sakaniyan bo i ku-libre ko mbayadan a bowis o omani sakatao a tao.

“(B) Omanko di kabayadan ko manga taalak a puguperen (dependents) ana inisogot a ped ko oman o di kubayadan a dow a polo ago limanggibo (25,000) sii ko pitunggisa taalak a di somobra sa pat.

“So oman ko di kubayadan o manga taalak na aya bo a kabuganon na so Sakatao ko tiwalaya sii ko miyakabangon sa walai.

“Makapantag ko makambubulay a kuromai a miyaka okit sa kokoman na aya bo a mbugan ko oman a di kubayadan na so makatatangan ko wata odi na manga wata. Ogaid, na so kala o oman a bowis di kabayadan a kupakai a mibugai ko tiwalaya na di lomampas ko kalangon o oman a bowis a di kubayadan a inipangonot kiran,

“Makapantag sangkai a Subsection na aya pitaro a taalak (dependent) na so wata ka sa kawing, di kawing odi na inangkin a pugoyagen a da makasobra sa dow a polo ago isa ragon a edad iyan, da a karoma niyan ago daa palebek iyan, na di kupakay a nggalebek sabap ko sakit sa kapamimikiran odi na lawas.

“x x x.”

SEC. 5. So Section 51(A)(2) o Kokoman a Repablika, Numero 8424 a aya katawi ron na National Internal Revenue Code sa ragon a 1997 a miyaalin na katii so kabatiya aon :

“SEC. 51. Pisakatao a Porma sa Bowis (Return)

“(A) Paliogat

“(1) Liyo ko madadalem ko paragraph (2) angkai a Subsection na giyangkai a manga tao na paliogaton so kabugay sa Porma ko Kabayad sa Bowis (Income Tax Return):

“(a) x x x;

“x x x.

“(2) Giyangkai a manga tao na di on paliogat so kabugay sa Porma ko Kabayad sa Bowis (Income Tax Return).

“(a) x x x;

“(b) So tao a aya sokat iyan na sokai (pure compensation income) a piyaka tana sa Section 32(A)(1), a sii sa Pilimpinas pukokowa a so bowis ko sokat miyalubat ton mokit ko bitikan a madadalem ko Section 79 angkai a Kokoman ogaid, na so tao a merungan a sokay niyan ko dow a odi na sobra a diniyan di nggalabekan dalem ko ragon a kambayad sa bowis na pukafile sa Porma sa Kaabayad sa Bowis.

“(c) x x x; ago

“(d) So tao a pusokayan sa kalilid a sokai a piyareksa sa Section 22(HH) angkai a Kokoman odi na Manosiya a di pukabayad sa bowis a personal mokit ko bitikan angkai a Kokoman ago pud a manga paliyogat, langkap o di langkap.

“x x x.”

SEC. 6. Section 79 (A) sa Kokoman Repablika Numero 8424 a miyalin aya Katawi ron na National Internal Revenue Code sa ragon a 1997, na inalin paman sa katii So kabatiya aon :

“SEC. 79. Bowis a Sokat a Pulubaten ko Diingagalebekun-

“(A) Bitikan ko Kalubat- Liyo ko kaso o pusokayan sa kalilid a inibutad a sokai a piyareksa sa Section 22 (HH) sangkai a Kokoman, na omani diingga lebekun a punakai na paliyogaton so kalubat iyan ago katago niyan ko sabagi ko sokai a inibetad a kokoman ago okit a poon ko Sekretarya sa Finance a ini rekomenda o Komisyoner.

“x x x.”

SEC. 7. Okit a Kasibaya. – O aden a madudalem (provision) sangkai a Kokoman a matoon a da sa bitikan odi na sopak ko piyamaroporoan a

kokoman (Constitution) na so ped a madadalem sii a di kualin sa mitataros dun so kabisa ago di on di kinggo lalanan.

SEC. 8. Pukada sa Bisa. – Saden sa kokoman, kokoman a poon ko presidente odi na bitikan, sorat a presidente, bitikan a poon ko Gobierno o din a okit a sopak odi na da Makaayon ko madadalem sangkai a Kokoman na ku-alin iyan.

SEC. 9. Kapupoon o Bisa. – Giyangkai a Kokoman na pupoon so bisa niyan maka Sapolo ago lima (15) gawii ipoon ko kalimbaga on ko Official Gazette odi na dowo timan A periodiko a langkap a kapumbatiyaaon.

Miya aprob,

MANNY VILLAR
President of the Senate

PROSPERO C. NOGRALES
*Speaker of the House
of Representatives*

This Act which is a consolidation of House Bill No. 3971 and Senate Bill No. 2293 was finally passed by the House of Representatives and the Senate on May 28, 2008 and May 27, 2008, respectively.

EMMA LIRIO-REYES
Secretary of the Senate

MARILYN B. BARUA-YAP
*Secretary General
House of Representatives*

Approved: June 17, 2008.

GLORIA MACAPAGAL-ARROYO
President of the Philippines

O